

Böyle bir bilim de mi varmış, dersiniz, varmış.

Politikwissenschaft (politik bilim), Sozialwissenschaft (sosyal bilim), Militärwissenschaft (askerlik bilimi) olduğu gibi Polizeiwissenschaft (polis bilimi) de bulunuyor.

Askerlik bilimi, ordunun değişik toplumsal yapılardaki rolünü inceler ya da bu bilimin konusu bilinen anlamda askerlik ve silahlar değildir. Toplumsal yapı değişirken ordu da değişir ve bu süreç içinde ordu da toplumsal yapıdaki değişimi etkiler. İncelenen budur.

Polis için de aynısı söylenebilir.

Merkantilist dönemde polis toplumdaki her şeyden sorumludur. Gençlerin meslek seçmesinden işyerlerindeki sorunlara, hangi malın nasıl üretildiğinden kaçta satıldığına kadar her şeyi düzenler. Kısacası toplumsal hayatın tamamından sorumludur ve bu nedenle de sadece toplum tarafından düzenlenen değil aynı zamanda toplumu düzenleyen güçtür.

Aradaki aşamaları atlıyorum...

1970'li yıllarda başlayan neo liberal dönemde de polisin fonksiyonu farklılaşır.

Şu anda Kritik der Polizei (Polisin Eleştirisi) adlı değişik makaleler toplamından oluşan kitabı okuyorum. Uzun giriş yazısının ardından merkantilist dönem polisi, köleleri denetim altında tutan polis vb. diye gidiyor konular...

“Polis toplumun bir kesimi için güvenlik simgesiyken, bir kesimi için de tehdidi simgeler” belirlemesi önemli... ABD’de siyahlar için polisin ne anlama geldiğini James Baldwin 1961’de yazmış...

Sonrası daha da önemli...

ABD polisindeki ırkçılığı ortadan kaldırmak için polise siyah derili memurlar alınıyor. Bunların başlangıçta karşılaştıkları zorluklar için “In the heat of the night” (Gecenin Sıcaklığında) filmini izleyenleriniz olmuşsa, konu orada anlatılmaktadır. Ancak polisteki siyahlara karşı yaklaşımda önemli değişiklik olmuyor çünkü polise alınan siyahlar oradaki –ve toplumdaki- hakim görüşün etkisine giriyorlar. Derisi siyah olan insan şüphelidir, her an suç işleyebilir...

Benzer bir gelişmeyi Almanya’da görmek mümkündür. Polise çok sayıda yabancı kökenli memur alındı ama polisin dış görünüşü farklı olanlara karşı özellikle şüpheli yaklaşımı pek değişmedi.

Fransız polisinde durum daha da kötüdür. On yıl kadar önce Fransa’da “banliyö isyanları” vardı. Hepsi Fransa’da doğmuş, Fransızca ana dili olan, Fransız vatandaşlığına sahip Arap ve siyah gençler günlerce kendilerine yapılan farklı muameleyi protesto etmek için ayaklandılar. Sorunu işçi sınıfıyla ilgili görmediklerinden olsa gerek bizim sol hiç ilgilenmedi. Zaten aralarında Türkiyeli de yoktu...

Fransız polisinde de çok sayıda yabancı kökenli ve derisi beyaz olmayan memur bulunuyor ama bu durum sonuçta önemli değişime yol açmıyor.

“İyi niyetle yapılan reformlar hakim çerçeve farklı özellik taşıyorsa tersine sonuç verebilir” saptaması özellikle önemlidir ve polisteki reform örneğinde görülmektedir.

ABD’li siyahların polis için yaptığı “bunlar maaşlı düşmanlarımızdır” belirlemesi de güzel...

Neo liberalizm polis kadrosunun genişletilmesi, yetkilerinin artırılması ve yeni hapishaneler anlamına gelir... Toplumda suç oranı artmadığı halde hapishanelerdeki nüfus artmaktadır. Anlayacağınız bu durum bize özgü değildir.

Almanya'da polis eyalet hükümetine bağlıdır ve bu nedenle de polis yasası eyaletlere göre farklılık gösterir. Bayern eyaletinde polise geniş yetkiler veren yeni bir yasa kabul edilirken, aynısını uygulamak isteyen Kuzey Ren Vestfalya eyaletinde yeni yasa şiddetle protesto ediliyor. Yeni yasa kişileri şüphe üzerine gözaltına almak ve güvenlik nedeniyle gerekli görülürse uzun süre gözaltında tutmak yetkisi veriyor.

ABD'de polisin özellikle siyahlara karşı her fırsatta şiddete başvurduğu örnekleriyle bilinir. Şiddet burada durmuyor. Bu ülkede yeni yapılan bir araştırmaya göre polislerin eşlerine veya sevgililerine uyguladıkları şiddet, oransal olarak toplumsal ortalamadan 2 ile 4 kat arasında farklılık (fazlalık) gösteriyor. Şiddet sokakta siyahları dövmekle bitmiyor anlayacağınız...

Bizde böyle bir araştırma yapılamaz tabii!